

ID-DIPARTIMENT GĦALL-KURRIKULU,
TAGĦLIM TUL IL-ĦAJJA U IMPJEGABILITÀ
It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Primarji 2024

Is-Sitt Sena

IL-MALTI
(Il-Fehim mill-Qari u l-Kitba)

Il-Ħin: Siegħa u nofs

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

Il-Marki	
Il-Fehim mill-Qari	Il-Kitba
_____ 30 marka	_____ 30 marka

Aqra sew dan li ġej:

- Ikteb ismek, kunjomok u l-klassi.
- Qabel tikteb it-tweġiba, aqra u ifhem sewwa l-mistoqsija.
- Jekk ma tkunx taf tagħti xi tweġiba, halliha vojta u kompli l-oħrajn.
Imbagħad erġa' ppruvaha fl-aħħar.
- Jekk tieħu żball, ingassah pulit u erġa' ikteb.
- Qis li ma tħalli barra xejn.

Ix-Xogħol tal-Pumpier

Il-pumpiera huma dawk il-ħaddiema li meta aħna nkunu qed naħarbu min-nar, huma jidhlu biex jitfuh! Għalkemm l-iktar li jagħmlu huwa li jitfu n-nar, xogħol il-pumpiera huwa varjat ħafna u mhux relatat biss man-nar. F'xi maltempata, meta tagħmel ħafna xita iktar min-normal, il-pumpiera joħorġu biex ineħħu l-perikli mit-toroq u anke jsalvaw lin-nies mill-għargħar. Hemm ukoll dawk li jispeċjalizzaw f'salvataġġi li jinvolvu l-klieb, u hemm ukoll pumpiera li jifhmu ħafna fil-materjal perikoluż. Mhux l-ewwel darba li naraw pumpiera fuq xi post fejn ikun seħħ xi incident tat-traffiku biex jgħinu lill-passiġġieri joħorġu mit-tifrik tal-karozzi.

Sabiex tilhaq pumpier trid tieħu ħafna taħriġ, bħal kif tilbes u tuża ħwejjeg apposta fosthom l-elmu, il-buz, il-libsa li ma taqbadx bin-nar u anke l-apparat li bih tieħu n-nifs meta tidhol fid-duħħan. Ma ninsewx li xogħol il-pumpier f'każ ta' nar, ġeneralment ikun fid-dlam, f'ħafna duħħan u fi sħana kbira.

Il-pumpiera jingħataw ukoll taħriġ u tagħlim dwar kif jibda n-nar, kif jinfirex u dwar liema fire extinguishers għandhom jintużaw f'sitwazzjonijiet differenti. Hemm tipi ta' nar li ma tistax titfegħalhom l-ilma għax ikun hemm konsegwenzi aġġar. Partijiet oħra tat-taħriġ huma dwar l-użu tal-vetturi u l-makkinarju u l-pajpijiet li jkun fihom. Meta grupp ta' pumpiera jkun qed jissielet ma' xi nar, mhux kulhadd ikun qiegħed jagħmel l-istess xogħol. Dan intom it-tfal tafuh għax min jaf kemm-il darba rajtu lil Fireman Sam jew xi cartoons jew film ieħor fejn ħafna pumpiera jkunu qed jissieltu kontra n-nirien.

Il-pumpier irid ikun iddixxiplinat, jobdi l-ordnijiet, u dejjem lest għal dak li jinqala'. M'għandniex xi ngħidu trid tkun ukoll kuraġġuż u paċenzjuż. Dawn il-kwalitajiet huma importanti għax il-pumpier jaħdem f'sitwazzjonijiet ta' periklu kbir u paniku. Meta jasal fuq il-post fejn hemm bżonn l-għajnuna, irid jitkellem bil-kalma man-nies biex jifhem aħjar is-sitwazzjoni.

Issa inti li qed taqra, tinsiex li f'sitwazzjoni ta' emergenza għall-ghajnuna mill-pumpiera, għandek iċċempel 112!

(Silta addattata minn *Sagħtar*)

Wieġeb il-mistoqsijiet fuq dak li qrajt.

1. Immarka ✓ fil-kaxxa l-vojta jekk is-sentenzi humiex **Veru** jew **Falz**.

(4 marki)

		VERU	FALZ
a.	Xogħol il-pumpiera huwa li jitfu n-nar biss.		
b.	Xi kultant il-klieb jgħinu lill-pumpiera fix-xogħol tagħhom.		
ċ.	Il-libsa tal-pumpier tipproteġik min-nar.		
d.	M'għandekx bżonn taħriġ biex issir pumpier.		

2. Aqta' linja taħt it-tajba.

(2 marki)

(a) Il-pumpiera jissejhu fuq il-post fejn sar inċident tat-traffiku sabiex

(i) jikkontrollaw it-traffiku.

(ii) jikkuraw lin-nies.

(iii) joħorġu l-passiġġieri maqbuda fil-karozzi mfarrkin.

(b) Il-pumpier ma jistax jidhol fin-nar jekk ma jkollux

(i) apparat li bih jiehu n-nifs.

(ii) mappa tal-post.

(iii) żewġ pumpiera oħra miegħu.

3. X'jilbes il-pumpier f'rasu u f'saqajh sabiex jipprotegi ruħu min-nar? (marka)

4. Għaliex huwa importanti li l-pumpier ikun iddixxiplinat, ubbidjenti, kuraġġuż u paċenjuż? (marka)

5. Kif tista' tikkuntattja lill-pumpiera f'każ li ssib ruħek f'sitwazzjoni ta' emerġenza? (marka)

Marka għal twegibiet mingħajr żbalji fil-kitba: _____ minn marka
--

Għarfien il-lingwa

6. Minn paragrafu 1, sib dik il-kelma li qed tirreferi għan-nies li jivvjaġġaw fil-karozzi.

(2 marki)

7. Minn paragrafu 1, sib u ikteb il-kelma li tfisser **ħafna ilma tax-xita f'daqqa**.

(2 marki)

8. Mit-tielet paragrafu tas-silta, sib u ikteb il-frazi li turi li **mhux faċli li titfi n-nar**.

(marka)

Id-Dar tat-Turretta

¶al Perniċi hu raĥal kwiet fejn il-kampanja għadha ma nbniex għalkollox, u għadek tista' tara ftit tal-għelieqi mhux ĥażin. L-abitanti ta' dan ir-raĥal, jew Perniċjani, kif jissejĥu, bilkemm ilaĥĥqu t-tlitt elef. Uħud minnhom baqgħu jaħdmu l-għelieqi fir-raĥal stess, waqt li oħrajn studjaw u llum jaħdmu f'xi ufficċju jew f'xi professjoni. Fir-raĥal issib kull xorta ta' ĥwienet. Issib ukoll l-għassa tal-pulizija, iċ-ċentru ċiviku bil-Kunsill Lokali, il-knisja biċ-ċentru parrokkjali, l-ispizerija u ĥtiġijiet oħra.

Id-dar taz-zijiet hi waħda kbira bi tliet sulari, antika mhux ĥażin, u tinsab lejn tarf ir-raĥal. Fuq il-bejt għandha turretta, li hija kamra b'saqaf għoli. Din tidher sew mill-bogħod, u minħabba f'hekk kulħadd isibha bħala d-Dar tat-Turretta. Hija mdawra bl-għelieqi u l-ħitan tas-sejjieħ.

Lil Owen u lil Josmar, iz-zija Stella kienet ĥejjtilhom kamra minn dawk li kellha vojta fuq. Lil Owen tatu sodda mill-ispere bedroom, u għal Josmar kellha pultruna tal-metall li setgħet tinfetaħ u tinbidel f'sodda żgħira. Mejda pulita, żewġ sigġijiet u xi biċċtejn għamara oħra setgħet tlestilhom ukoll, u l-kamra ġiethom tassew ĥelwa u komda.

Din iz-zija Stella tiġi oħt il-papà, xi erba' snin iżgħar minnu. Hija mara tassew twajba, magħmula qsajra u xi ftit imbaċċa, imma mzejna b'natural ĥelu u ferrieħi, kalma u xejn ma tieħu bi kbir. Mill-banda l-oħra, żewġha Eman kien bil-kontra tagħha. Magħmul twil u rqajjaq, dejjem serju u x'aktarx nervuż. Mhux qalbu ĥażina imma kien ta' ftit diskors. Owen dejjem skanta kif dawn it-tnejn min-nies waslu biex iżżewġu meta kienu jidhru f'kollox bil-maqlub ta' xulxin.

L-ewwel ftit jiem fid-Dar tat-Turretta Owen għaddiehom magħluq f'kamartu jistudja għall-eżamijiet li kien għadu qed jagħmel. ¶uh Josmar ukoll kien qiegħed jgħaddiha tajjeb mal-kuġina Yasmin. Daqqa jilgħab magħha b'xi video game,

daqqa jaħbilha l-pupi, u drabi oħra jinbex il-qattusa Persjana li n-nannu Renzo kien xtralha f'għeluq sninha.

(Addattata minn *Is-Sigriet ta' Għajnejn il-Kobra* ta' Carmel G. Cauchi)

1. Aqta' sing taħt it-twegiba t-tajba. (3 marki)

- a. Ħal Perniċi hu raħal b'ħafna (abitanti, għelieqi, uffiċini).
- b. Id-dar taz-zijiet kienet ('il bogħod miċ-ċentru tar-raħal, fil-pjazza, viċin il-ħwienet).
- ċ. Din id-dar kienet magħrufa man-nies bħala d-dar (tal-ħitan tas-sejjeħ, tat-turretta, tas-saqaf għoli).

2. Qabbel il-kolonna skont is-silta. (2 marki)

a.	Xi abitanti ta' Ħal Perniċi		dak kollu li teħtieġ.
b.	F'Ħal Perniċi ssib		tidher sew mill-bogħod.
ċ.	Waħda mid-djar antiki f'Ħal Perniċi		baqgħu jaħdmu l-għelieqi.
d.	Id-Dar tat-Turretta f'Ħal Perniċi kienet		hija taz-zijiet ta' Owen u Josmar.

3. Komplil dawn is-sentenzi **fi kliem** skont dak li qrajt fis-silta.

a. Nafu li Owen u Josmar se jorqdu l-ewwel darba għand iz-zijiet għax
_____ . (marka)

b. Iz-ziju Eman kien bil-kontra taz-zija Stella għax
_____ . (marka)

ċ. Josmar kien qed jieħu gost għand iz-zijiet għax

_____. (marka)

Marka għal twegibiet mingħajr żbalji fil-kitba: _____ minn marka
--

Il-Metalingwa

4. Imla l-vojt skont il-kuntest. (2 marki)

“_____,” (l-Imperattiv tal-verb **daħal**) qalet iz-zija Stella lil Owen u Josmar. _____ (Pronom Dimostrattiv **Din** + artiklu) kamra kienet vojta imma z-zija maljar ramatha bil-kumditajiet kollha _____ (**għal** jew **għall-**) Owen u Josmar. Żgur li fil-jiem li se jqattgħu hemm _____ (negattiv ta’ **mhux** bil-pronom) se jiddejqu!

5a. Uża l-ittra kapitali (kbira) fejn meħtieġ f’din is-sentenza.

Ħal perniċi hu raħal kwiet ħafna. (marka)

b. Irranġa l-iżball f’din is-sentenza.

Kemm il-darba smajt bid-Dar tat-Turretta. (marka)

6. Aqta’ linja taħt il-kelma t-tajba minn dawk li hemm fil-brackets. (2 marki)

a. Fir-raħal ta’ Ħal Perniċi ma kienx hemm (tlajja’/tlajja).

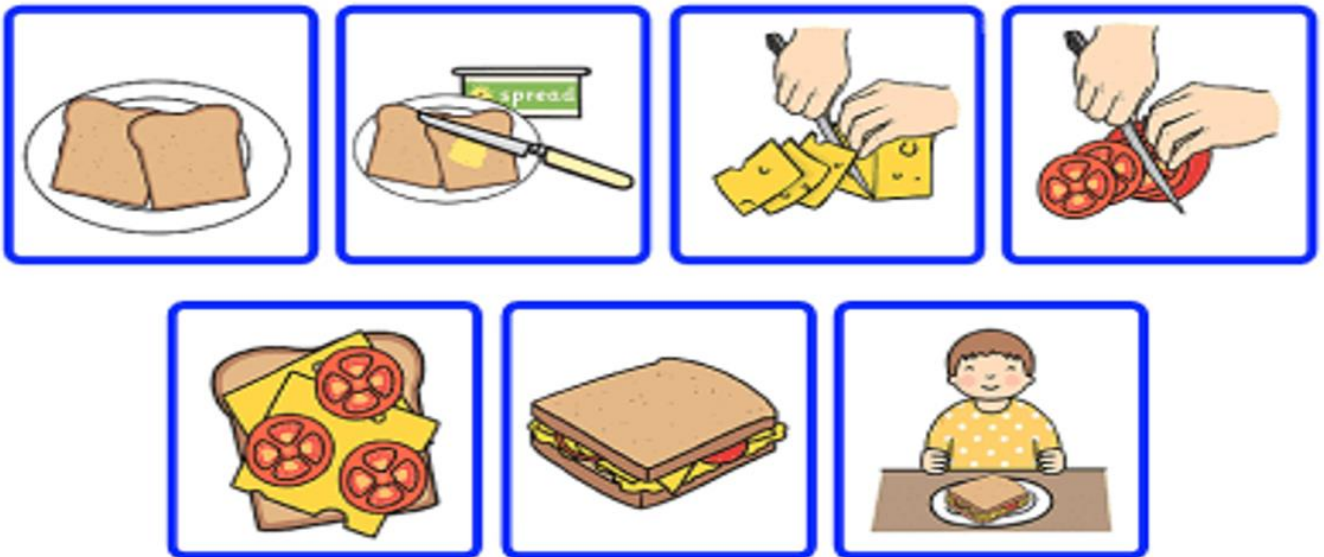
b. Josmar qagħad jinki lil Yasmin u hi kellha tieħu paċenzja (bih/bieh)!

A. Kitba ta' Istruzzjoni

(10 marki)

Ikteb struzzjonijiet ta' madwar 50 kelma biex tispjega kif tagħmel sandwich.

Ħares lejn l-istampi sabiex jgħinuk f'dan il-proċess.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

B. Il-kitba ta' Rakkont/Ittra

(20 marka)

Aghżel titlu WIEĦED minn dawn it-tnejn u iktib bejn 140 u 200 kelma fuqu.

1. Ikteb rakkont dwar meta ħlomt li wasalt tard l-iskola.

JEW

2. Issa li se tispicċa l-iskola primarja, iktib ittra elettronika lill-għalliem/għalliema tiegħek b'dak kollu li tixtieq tgħidlu/tgħidilha. Uża d-dettalji t'hawn taħt fil-bidu tal-ittra elettronika tiegħek:

Lil:

Mingħand:

Data:

Suġġett:

Jekk trid, agħmel il-pjan tar-rakkont/tal-ittra li għażilt fl-ispazju t'hawn taħt.

Kitba _____ (Ikteb 1 *jew* 2)

Ir-Rakkont jew l-Ittra.

Ikteb bejn 140 u 200 kelma. Ikteb ċar u bla żbalji.

[illegible]

[illegible]

Tmjem il-Karta